

УДК 549.892

О.П. БЕЛІЧЕНКО,
кандидат геологічних наук
ДГЦУ

Всесвітня рада з бурштині 2012

17–19 травня 2012 року в Гданську відбулося щорічне засідання Всесвітньої ради з бурштині.

Всесвітня рада з бурштині була створена в Польщі у 2006 році за ініціативою Президента міста Гданська. До складу Ради входять визнані науковці, експерти, ювеліри, представники бурштинової галузі з Польщі, Німеччини, Литви, України, Росії, Канади, Австрії, Лівану.

У засіданні Ради взяли участь: президент Всесвітньої Ради Бурштині проф. Р. Шадзевський (Польща), віцепрезидент Ради В. Герловський (Польща), проф. Б. Космовська-Церанович (Польща), проф. Д. Азар (Ліван), д-р О. Беліченко (Україна), д-р В. Вайштат (Німеччина), М. Глівінський (Польща), З. Костяшова (Калінінград, Росія), д-р О. Крилов (Росія), К. Мізгіріс (Литва), У. Еріксон (Німеччина).

На засіданні Всесвітньої ради з бурштині було представлено доповіді про новітні наукові дослідження бурштині, новини бурштинової галузі – бурштин і мода, бурштин на світовому ювелірному ринку, бурштин в музейних колекціях, а також короткі повідомлення про регіональні бурштинові новини 2011 року країн-учасників Ради – Лівану, Литви, Німеччини, Польщі, Росії, України.

Особливу увагу викликав відкритий науковий семінар «Життя в бурштиновому лісі», який зібрав значну кількість слухачів. Реконструкція природних умов, флори та фауни лісу, який існував 140–35 млн років тому в різних регіонах світу і став джерелом покладів бурштині та викопних смол, – завдання надзвичайно цікаве та складне. На семінарі з доповідями виступили провідні палеоентомологи з Лівану, Іспанії, Польщі та Німеччини.

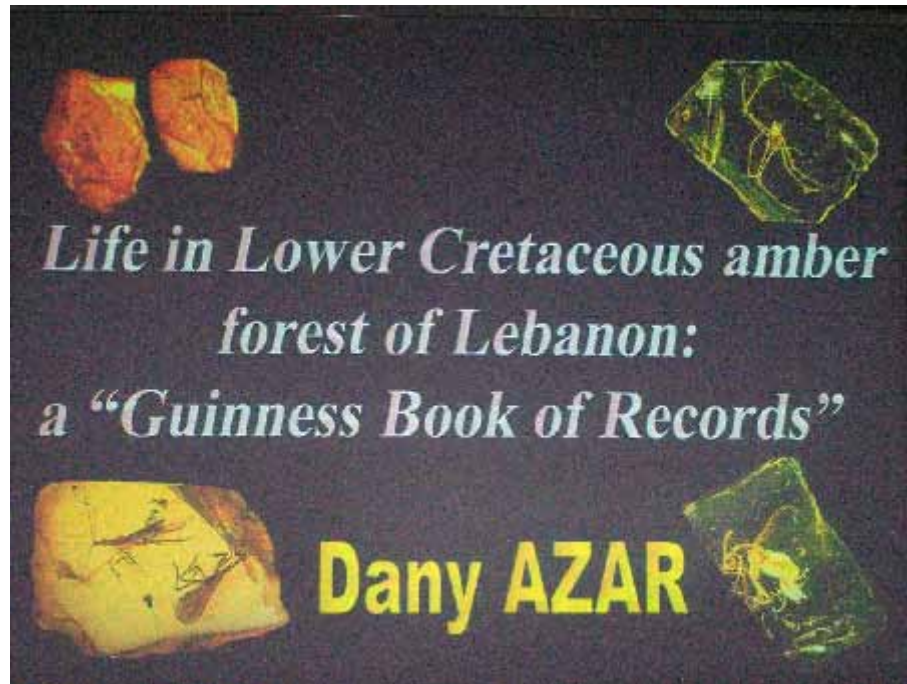
Дані Азар (Ліван, Ліванський університет) «Життя у нижньокрейдяному бурштиновому лісі Лівану: книга рекордів Гіннеса». Бурштин в Лівані знайдено в більше ніж 375 відслоненнях. Сьогодні він є найдавнішим бурштином із значною кількістю біологічних включень. Формування цього бурштині відповідає нижній крейді, основному періоду коеволуції між квітковими рослинами та комахами. У цей період з'являються перші знахідки покритонасінних. Здебільшого біологічні включення в ліванському бурштині є унікальними і представлені ранніми представниками сучасних сімейств комах чи наймолодшими з уже вимерлих сімейств.

Антоніо Арілло (Іспанія, Мадридський університет) «Життя у нижньокрейдяному бурштиновому лісі Іспанії». Іспанський бурштин вперше був описаний Гаспаром Казалом у 1762 ро-

ці в трактаті «Природознавство та медицина князівства Астурія», але сучасні дослідження бурштину розпочалися нещодавно і пов'язані з палеонтологічними дослідженнями бурштину, який знайдено в 1995 році в Алаві. Родовища бурштину в Іспанії розповсюджені вузькою смугою зі сходу на північ Іберійського півострова, що відповідає береговій лінії моря протягом нижньої крейди. Усі відслонення належать до дельтового середовища: від прісноводного в басейні Маестразго до морського в басейні Баско-Кантабріан і Астурійській депресії. Вік викопних решток бурштиноносних відслонень вважається альбським, хоча відслонення з Центрально-Астурійської депресії можуть бути молодшими (альб-сеноман).

Яцек Шведо (Польща, Музей та Інститут зоології ПАН) «Життя в лісах в еоцені». Період палеогену ($65,5 \pm 0,3 \div 23,03$ млн років тому), час від «великого масового вимирання» в кінці крейдяного періоду і до міоцену, є найважливішим для розуміння процесів утворення сучасної біосфери. Палеоцен ($65,5 \pm 0,3 \div 55,8 \pm 0,2$ млн років тому) був переломним періодом в еволюції більшості груп рослин і тварин та модернізував екологічну спільність. Еоцен ($55,8 \pm 0,2 \div 33,9 \pm 0,1$ млн років тому) характеризують як період глобального потепління. Глобальний прояв так званого «вуглецевого епізоду» на межі палеоцену і еоцену, що супроводжувався не тільки помітним зниженням вмісту ізотопу вуглецю C 13, а й суттєвим потеплінням клімату, яке оцінюють у 3 °C, викликав помітне розширення тропічної і субтропічної зон земної кулі з їх експансією в більш високі широти. Останню епоху палеогену, олігоцен ($33,9 \pm 0,2 \div 23,03 \pm 0,10$ млн років тому), характеризують як важливий етап переходу між архаїчним світом тропічного еоцену і сучасними екосистемами міоцену.

Вольфганг Вайтшат (Німеччина, Гамбургський університет) «Стоп-кадри з життя балтійського бурштинового лісу». Викопні рештки, які розкривають свою життєву історію чи взаємозв'язки, є надзвичайним відкриттям у палеонтології. Моменти життя «застиглих включень» вимагають виняткових умов зберігання. Консервація у смоли дерев є для цього ідеальною і представляє низку захоплюючих

прикладів. Балтійський бурштин виявляє різноманітні стадії розвитку комах та павукоподібних, а також є вражаючим свідком кладки яєць, спаровування, турботи про потомство, полювання та способів годування, а також соціальних та інших типів поведінки. Такі моментальні світлини життя є унікальними в палеонтології і роблять бурштин абсолютно дивовижним.

Після 200 років вивчення фауни, яка збереглась у викопних рештках, повна

картина життя в бурштиновому лісі і досі не визначена. Важливість цих досліджень не обмежується лише чистим знанням або прикладними науками. Картини життя в бурштиновому лісі, зображення минулих подій, локальних та глобальних змін кліматичних режимів, трансформації біосфери допомагають оцінити та зрозуміти кліматичні зміни сучасності.

Наступне засідання Всесвітньої ради з бурштину відбудеться у травні 2013 року.